

Belediye Gelirleri Kanununun 24 ncü maddesine bâzı hükümler eklenmesi hakkında kanun lâyihası ve Ticaret, Dahiliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/742)

T. C.

Başvekâlet

22. I. 1954

Muamelât Umum Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71 - 2711, 6/209

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

5237 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 24 ncü maddesine bâzı hükümler eklenmesine dair Ekonomi ve Ticaret Vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 5. I. 1954 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun lâyihasının esbabı mucibesıyla birlikte sunulmuş olduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil

A. Menderes

ESBABI MUCİBE LÂYİHASI

5237 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 24 ncü maddesi, belediye hudutları içinde satılan deve, manda, sığır, öküz, beygir, eşek, katır, kuzu ve oğlak gibi hayvanlardan nispi ve maktu miktarlarda resim alınmasını âmir bulunmaktadır. Ancak bu maddede ihracat mevzuu olan hayvanlardan bu resimlerin alınıp alınmayacağına dair sarahat yoksa da kazai mercilere intikal eden ihtilâflar bu vergilerin ihracat mevzuu hayvanlardan da alınacağı yolunda karara bağlanmış ve tatbikat bu yola teveccüh etmiştir. Filhakıka maddedeki (her ne şekilde olursa olsun) kaydı dahili veya harici satışlar arasında fark gözetilmesine mâni bir hüküm mahiyetindedir. Diğer taraftan belediye gelirlerini artırmak mülâhazası bu resimlerin belediyelerce âzami hadler üzerinden tâyin edilmesine müsait bulunmaktadır.

Ancak bu vaziyet, fiyat yüksekliği sebebiyle esasen güçlük çekilen ihracatımızı daha güç bir duruma sokmakta ve canlı hayvan ihracatımızın seneden seneye azalmasına sebebiyet verdiği gibi eskiden beri devamlı bir pazarımız olan Yunanistan'ın kaybedilmesi gibi memleketimiz ihracatı aleyhine bir halin tahassuluna âmil olmaktadır.

Nitekim Atina Ticaret Ataşeliğinden alınan bir yazıda, ihraç edilen hayvanlardan İzmir Belediyesince istenilmekte olan resim dolayısıyla Yunanistan piyasasının kaybedilmesi tehlikesinin belirdiği ve bu memleketin Yugoslavya'ya teveccüh etmesinin kuvvetle muhtemel bulunduğu belirtilmiştir.

Diğer taraftan Yunanistan'a yapılan canlı hayvan ihracatımızda aşağıdaki rakamlardan da anlaşılacağı veçhile bir azalma müşahede edilmektedir.

1950 - 1952 seneleri itibariyle Yunanistan'a canlı hayvan ihracatımız :

Sene	Miktar (baş)	Kıymet (T. L. 1 000)
1950	140 450	11 704
1951	116 682	9 266
1952	40 040	4 484

Yukardaki izahat muvacehesinde, canlı hayvan ihracatımızı güçleştiren durumun izalesi için 5237 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 24 ncü maddesine canlı hayvan ihracatına taallük eden alım ve satımlarda bu verginin alınmıyacağını belirten hükümler ilâvesine lüzum görülmüş ve ilişik tasarı hazırlanmıştır.

Lâyihanın birinci maddesi 5237 sayılı Kanunun 24 ncü maddesine eklenecek hükümleri tesbit etmektedir.

Bu hükümde vaz'ı derpiş olunan muafiyet belirtildikten sonra bu muaflığın suiistimalini önleyecek kayıtlar da sevkolunmuştur. Bu meyanda ihraç olunacak hayvanların alım ve satım muamelesinin yapıldığı tarihten itibaren 15 gün içinde aktin satıcı tarafından bir beyanname ile belediyeye bildirilmesi lüzumu ve 6 aylık müddet içinde ihracatın yapılması ve bunun tevsikî şart kılınmıştır. Yine aynı maksatla 6 aylık müddet zarfında ihraç keyfiyeti tevsik olunmadığı takdirde resmin % 10 fazlasıyla tahakkuk ve tahsil edileceği kaydolunmuş, ihraçtan vazgeçme hali de derpiş olunarak bunun için 3 aylık bir müddet tâyin edilmiş ve bu müddet içinde vazgeçme keyfiyeti belediyeye bildirildiği takdirde resmin normal olarak tahsil olunacağı ve bütün bu tahsil keyfiyetlerinin Âmme Alacaklarının Tahsili hakkındaki Kanun hükümleri dairesinde yapılacağı gösterilmiştir.

Geçici madde belediyelerce tahakkuk ettirilmiş olup da bu kanunun neşri tarihine kadar tahsil edilmemiş resimlerin tahsil edilmeyip terkin olunacağına mütedairdir.

İkinci madde kanunun neşri tarihinde yürürlüğe gireceğini, üçüncü maddesi de tatbikının İcra Vekilleri Heyetince yapılacağını âmirdir.

Lâyihanın kanunlaşması memleketin mühim bir döviz kaynağı olan canlı hayvan ihracatını teşvik ve tezyidedeceği ve bu suretle rakip memleketlerle müsavi şartlar altında rekabet imkânı sağlanmış olacağı düşünülerek ilişik kanun lâyihası hazırlanmıştır.

Ticaret Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Ticaret Encümeni
Esas No. 1/742
Karar No. 12

12 . II . 1954

Yüksek Reisliğe

Belediye Gelirleri Kanununun 24 ncü maddesine bâzı hükümler eklenmesine dair kanun lâyihası ve esbabı mucibesi alâkalı vekâletler mümessilleri de hazır bulunduğu halde incelendi

Canlı hayvan ihracatında büyük bir azalma müşahede edilmesi ve iki sene içinde Yunanistan'a yapılan ihracatın 140 450 baştan 40 040 başa düşmesi bu mevzu üzerinde hassasiyetle durmayı icabettirmiş ve diğer ihracatçı memleketlerle rekabet edebilmek için bâzı hayvanlarda maktu ve bâzılarında % 2,5 gibi nispi ve küçümsenemeyecek miktarda bulunan bu verginin ihraç sırasında alınmaması zarureti kabul olunmuştur.

Bu sebeple lâyihanın birinci maddesindeki beyanname verilmesi ve buna müteferri kayıtlar ile müddetlere taallük eden hükümler, tatbikatta arz edeceği müşküller göz önünde tutularak metinden çıkarılmış, yabancı memleketlere ihraç edilen hayvanlardan ihraç dolayısıyla ayrıca resmin alın-

mıyacağı tasrih olunmuştur. İhraç muamelesi haricinde bu verginin eskisi gibi alınarak belediyeler varidatının haleldar edilmemesi de istihdaf olunmuştur.

Geçmiş senelere ait lâyiha şumulüne giren vergilerin terkinine mütedair Hükümet teklifindeki geçici madde ile yürütme maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince İçişleri Komisyonuna gönderilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur

Ticaret Ko. Reisi	Sözcü	Kâtip
Kütahya	Kastamonu	Kocaeli
<i>H. Gedik</i>	<i>Ş. Kerimzade</i>	<i>H. Başak</i>
Afyon K.	Afyon K.	Antalya
<i>S. Kerman</i>	<i>G. Yiğitbaşı</i>	<i>N. Ş. Nabel</i>
Bolu	Denizli	Kütahya
<i>V. Yöntem</i>	<i>E. Şahin</i>	<i>M. Alkin</i>
İmzada bulunamadı.		İmzada bulunamadı
Sivas		
<i>H. Yüksel</i>		

Dahiliye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Dahiliye Encümeni
Esas No. 1/742
Karar No. 33

16 . II . 1964

Yüksek Reisliğe

Belediye Gelirleri Kanununun 24 ncü maddesine bâzı hükümler eklenmesi hakkındaki kanun lâyihası, Hükümet temsilcilerinin iştirakiyle encümenimizde görüşüldü;

Hükümet gerekçesinde ileri sürülen mucip sebepler, encümenimizce de kabule şayan görüldükçe Ticaret Encümeninin raporu ve hazırladığı metin müzakereye esas tutulmuş ve maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Ticaret Encümeninin birinci maddesi aynen kabul edilmiş ancak muaf tutulan verginin munhasıran ihraç mahallerindeki belediyelere ait olduğunu tazyih maksadiyle metne (ihraç dolayısıyla «ihraç mahallerinde») tâbiri ilâve edilmek suretiyle ve diğer maddeler aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Bütçe Encümenine tevdi buyurulmak üzere Yüksek Riyasete sunulur.

İçişleri Encümeni Reisi

yerine

Mazbata Muharriri

Amasya

K. Eren

Mazbata Muharriri

Amasya

K. Eren

Kâtip

Muğla

Y. Başer

Erzurum

M. Zeren

Kırklareli

F. Üstün

Niğde

F. Ecer

Afyon K.

A. Veziroğlu

İstanbul

C. Türkgeldi

Kütahya

Y. Aysal

Samsun

M. Özkefeli

Balıkesir

S. Başkan

İzmir

P. Arat

Kütahya

B. Besin

Van

İ. Akın

Bütçe Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe Encümeni
Esas No. 1/742
Karar No. 137

25 . II . 1954

Yüksek Reisliğe

5237 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 24 ncü maddesine bâzı hükümler eklenmesine dair Ekonomi ve Ticaret Vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince Yüksek Meclise arzı kararlaştırılıp Başvekâletin 22.I.1954 tarihli ve 6/209 sayılı tezkeresiyle gönderilen kanun lâyihası, Ticaret ve İçişleri encümenleri raporlarıyla birlikte encümenimize havale edilmiş olmakla tetkik ve müzakere edildi.

Kanun lâyihası, gerekçesinde de tafsilen arz ve izah edildiği üzere 5237 sayılı Kanunun 24 ncü maddesi hükmüne göre belediye hudutları içinde yapılan hayvan satışlarından resim alınacağı tasrih edilmiş ise de yapılacak ihracatta bu hususun meskût olmasından dolayı hâsıl olan ihtilâflar kazai mercilerce harice yapılacak satışlarda da resme tâbi olması şeklinde karara bağlanmış olmasından dolayı memlekete döviz getirmesi bakımından yapılacak hayvan ihracatının teshili için muafiyetin temini maksadını istihdaf etmektedir.

Ticaret ve Dahiliye encümenlerince birinci maddesi tadilen kabul olunan kanun lâyihası encümenimizce de yerinde görülerek maddele-

rin müzakeresine geçilmiş ve İçişleri Encümeninin birinci maddesi ile Hükümetin geçici maddesi ve iki ve üçüncü maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Lâyiha öncelik ve ivedilikle görüşülmesi temennisiyle Umumi Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis	Sözcü	Kâtip
Rize	Sivas	Siird
<i>İ. Akçal</i>	H. İmre	<i>B. Erden</i>

İmzada bulunamadı

Bu Rapor Sözcüsü

Ordu	Çanakkale
<i>R. Aksoy</i>	<i>K. Akmanlar</i>
Elâzığ	İstanbul
<i>Ö. F. Sanaç</i>	S. Oran
	<i>F. Sayımer</i>

İmzada bulunamadı

İzmir	Kastamonu	Kırklareli
<i>B. Bilgin</i>	<i>H. Türe</i>	<i>Ş. Bakay</i>
Konya	Konya	Mardin
<i>R. Birand</i>	<i>M. A. Ülgen</i>	R. Erten

İmzada bulunamadı

Rize	Seyhan	Bolu
<i>O. Kavrakoğlu</i>	<i>S. Barı</i>	<i>M. Güçbilmez</i>

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

5237 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 24 ncü maddesine bâzı hükümler eklenmesine dair kanun lâyihası

MADDE 1. — 5237 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 24 ncü maddesine aşağıdaki hükümler ilâve olunmuştur:

İhracata taallük eden alım ve statımlarda, aşağıda yazılı hususlara riayet edilmek kaydıyla, yukardaki resimler alınmaz:

1. İhraç olunacak hayvanlar için satış akdinin yapıldığı tarihten itibaren 15 nci günü akşamına kadar satıcı tarafından belediyeye bir beyanname verilir. Bu beyanname şu bilgileri ihtiva eder:

a) Yurt dışına çıkarılacak hayvanların cinsi, adedi, satış bedeli,

b) Satıcı ve alıcının ticari unvanları veya adları, soyadları ve adresleri,

c) Hayvanların ihracedileceği gümrük,

II - Beyannameyi müddetinde ve usulüne uygun olarak vermiyenler veya beyannamenin verildiği ayı takibeden ay başından itibaren 6 ay içinde ihracı fiilen yapıp tevsik eylemiyenler muafiyetten istifade edemezler.

Beyannamenin verildiği tarihi takibeden ay başından itibaren üç ay zarfında ihracattan vazgeçtiği belediyeye yazılı olarak bildirildiği takdirde, resim zamsız olarak; vazgeçme keyfiyeti bu müddet içinde bildirilmediği ve bunu takibeden ikinci üç ayın hitamına kadar ihracın fiilen yapıldığı tevsik olunmadığı takdirde, % 10 fazlasıyla derhal tahakkuk ettirilir ve **Âmme Alacaklarının Tahsili Usulü** hakkındaki Kanun hükümleri dairesinde satıcıdan tahsil olunur.

GEÇİCİ MADDE — Bu kanunun neşri tarihinden evvel belediyelerce tahakkuk ettirilmiş olsun olmasın tahsil edilmemiş olan ve 24 ncü maddeye bu kanunla eklenen hükümler şümülüne giren resimler terkin olunur.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinde meriyete girer.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

Başvekil

A. Menderes

Devlet Vekili

TİCARET ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

5237 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 24 ncü maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun lâyihası

MADDE 1. — 5237 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 24 ncü maddesine aşağıdaki fıkra ilâve olunmuştur.

Yabancı memleketlere ihracedilen canlı hayvanlardan ihraç dolayısıyla ayrıca yukardaki resimler alınmaz.

GEÇİCİ MADDE — Hükümetin geçici maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Hükümetin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Hükümetin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

DAHİLİYE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

5237 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 24 ncü maddesine bir fıkra eklenmesine dair Kanun

MADDE 1. — 5237 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 24 ncü maddesine aşağıdaki fıkra ilâve olunmuştur:

Yabancı memleketlere ihracedilen canlı hayvanlardan ihraç dolayısıyla ihraç mahallerinde ayrıca yukardaki resimler alınmaz.

MUVAKKAT MADDE — Ticaret Encümeninin muvakkat maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Ticaret Encümeninin 2 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Ticaret Encümeninin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

5237 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 24 ncü maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun lâyihası

MADDE 1. — İçişleri Encümeninin 1 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE — Hükümetin geçici maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Hükümetin 2 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Hükümetin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Devlet Vekili	Adalet Vekili
<i>C. Yardımcı</i>	<i>O. Ş. Çiçekdağ</i>
Millî Savunma Vekili	İçişleri Vekili
<i>K. Yılmaz</i>	<i>E. Menderes</i>
Dışişleri Vekili	Maliye Vekili
<i>F. Köprülü</i>	<i>H. Polatkan</i>
Millî Eğitim Vekili	Bayındırlık Vekili
<i>R. S. Burçak</i>	<i>K. Zeytinoğlu</i>
Eko. ve Ticaret Vekili	Sa. ve So. Y. Vekili
<i>F. Çelikbaş</i>	<i>Dr. E. H. Üstündağ</i>
Ç. ve Tekel Vekili	Tarım Vekili
<i>E. Kalafat</i>	<i>N. Ökmen</i>
Ulaştırma Vekili	Çalışma Vekili
<i>Y. Üresin</i>	<i>H. Erkmen</i>
İşletmeler Vekili	
<i>S. Yırcalı</i>	